

Solleröborna på arbetsmarknaden

Var, och med vad, arbetar Solleröborna 2006?

Inledning

Frågan om var och hur Solleröborna får sin utkomst har tidigare främst berörts i Sool-Öen ur ett historiskt perspektiv. Detta kapitel innehåller istället en någorlunda aktuell ögonblicksbild över var och med vad Solleröborna arbetar nu, under det första decenniet på 2000-talet. En ögonblicksbild som förmodligen bara blir mer intressant ju längre tiden går.

Uppgifterna i kapitlet kommer från statistik från Statistiska Centralbyrån (SCB) och gäller situationen i november 2006. Som undertiteln avslöjar är det främst två aspekter som tas upp – var människor arbetar och med vad. När det gäller den första aspekten, alltså var arbetsplatserna är lokaliserade så framgår det av statistiken i vilken kommun arbetsstället ligger, men inte mera detaljerat än så. Uppgifterna om vad människor arbetar med är mera utförliga. Här går att utläsa både i vilken samhällssektor man arbetar och i vilken bransch. Branschstatistiken är mycket detaljerad, så för att inte riskera att peka ut enskilda individer har jag valt att hålla redovisningen på en relativt övergripande nivå.

År 2006 bodde det totalt 1219 personer på Sollerön, här definierat som själva ön (inte församlingen). Av dessa var drygt en femtedel (269 personer) under 20 år och ungefär en fjärdedel (308 personer) 65 år eller äldre. Återstående dryga hälften av befolkningen (642 personer) var i vad man brukar kalla ”arbetsför ålder”, här alltså preciserat till 20-64 år. Av dessa var det 565 som hade uppgifter om arbetskraftsdeltagande. Det är alltså dessa 565 personer har jag tittat närmare på vad gäller var och med vad de arbetade 2006.

I samhället i stort är det ju relativt stora skillnader mellan män och kvinnor vad gäller vad som är de vanligaste yrkena och sysselsättningarna. På motsvarande sätt går det också att se skillnader mellan olika ålderskategorier, om än inte lika tydliga. För att fånga upp även dessa aspekter har jag valt inte bara redovisa totalsiffror, utan också göra en uppdelning efter kön och en uppdelning efter ålder. Den senare görs i tre relativt vida kategorier, 20-34 år, 35-49 år och 50-64 år.

Var arbetar Solleröborna?

De allra flesta Solleröbor har sitt arbete i hemkommunen Mora (se Figur 1). Totalt 85 procent av de förvärvsarbetande Solleröborna har sin arbetsplats där. Andelen är något större bland kvinnorna, 88 procent mot 83 procent bland männen. Ungefär 8 procent av Solleröborna arbetar i andra Dalakommuner, främst Orsa, Älvdalen, Leksand, Borlänge och Falun. Men den enskilda kommun näst efter Mora där flest Solleröbor har sin arbetsplats är annars Stockholm. Ett tiotal Solleröbor arbetar där, de allra flesta män.

Den ålderskategori som är mest lokalt förankrad är mellankategorin, personer i åldern 35-49 år (se Figur 2). Det som framför allt skiljer dem från den äldre och den yngre gruppen är att de i mindre utsträckning arbetar i andra Dalakommuner. Bara 5 procent av 25-44-åringarna gör det, jämfört med 10-11 procent i de andra åldersgrupperna.

Att det är relativt stor spridning geografiskt framgår av kartan i Figur 3, som visar samtliga kommuner där minst en Solleröbo har sin arbetsplats 2006. Många har, som synes, långt till jobbet. En del av dem är förmodligen långpendlare som bor någon annanstans i veckorna, men det kan också röra sig om unga som studerar på annan ort, och jobbar extra där, men fortfarande är skrivna på Sollerön.

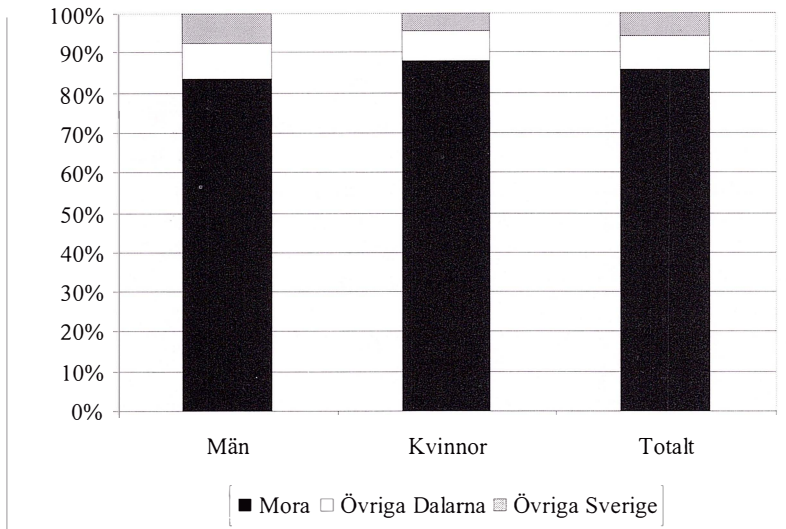
I vilka samhällssektorer arbetar de?

Figur 4 visar arbetsplatsernas fördelning över samhällssektorer, för män, kvinnor och totalt. Sektorsbegreppet är här definierat ganska grovt.¹ På Sollerön, liksom i andra delar av Sverige, är skillnaderna mellan könen stora. Nästan tre av fyra män arbetar i privat sektor, medan de flesta kvinnor arbetar i offentlig sektor, framför allt i kommuner och landsting.

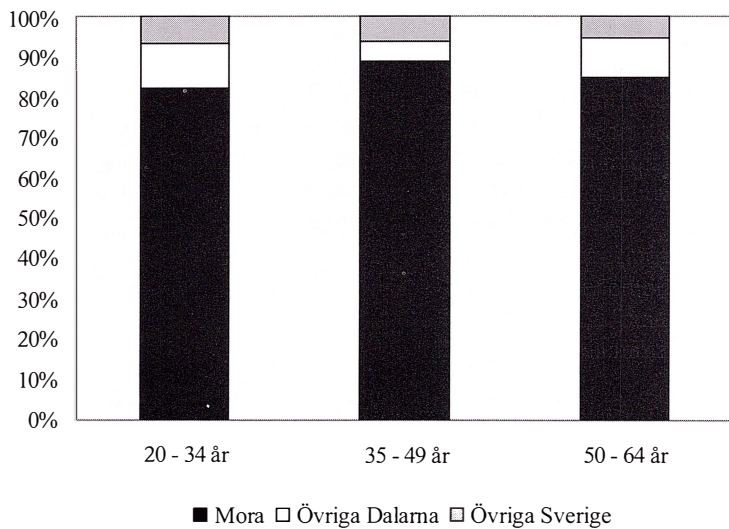
Figur 5 visar fördelningen över samhällssektorer för olika åldersgrupper. Skillnaderna i detta avseende är som synes inte lika dramatiska. De mest tydliga skillnaderna är kanske att andelen som arbetar inom den privata sektorn sjunker med åldern, samt att personer i den yngsta kategorin i mindre utsträckning arbetar inom kommunal sektor än de båda övriga.

1 Inom kategorin "kommun" ingår såväl anställda i kommunal förvaltning som anställda i kommunalt ägda företag och organisationer, och på motsvarande sätt är det också med kategorin "staten". Kategorin "övrigt" omfattar andra organisationer, såsom religiösa församlingar, olika stiftelser och frivilligorganisationer.

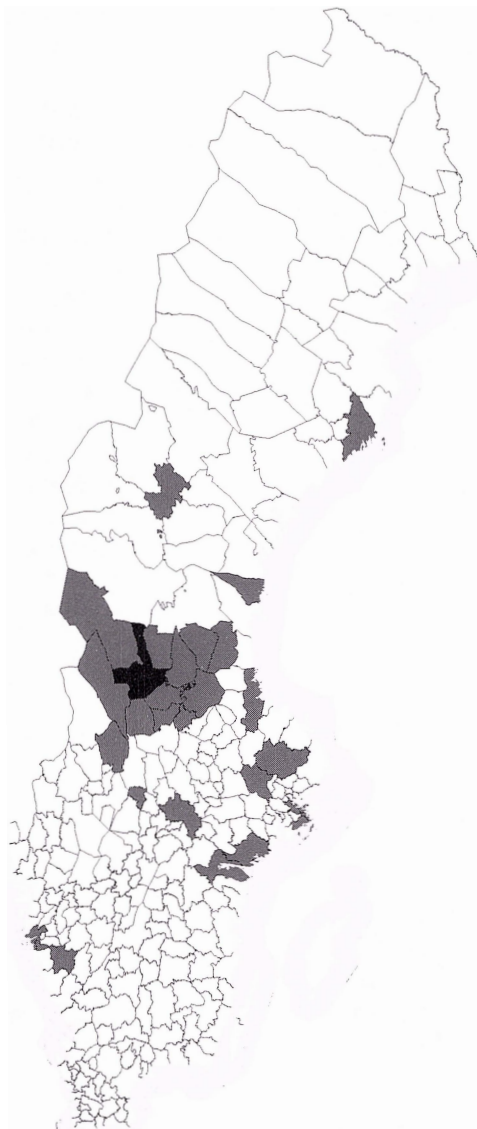
Figur 1. Arbetsplatsernas lokalisering. Jämförelse mellan män och kvinnor.

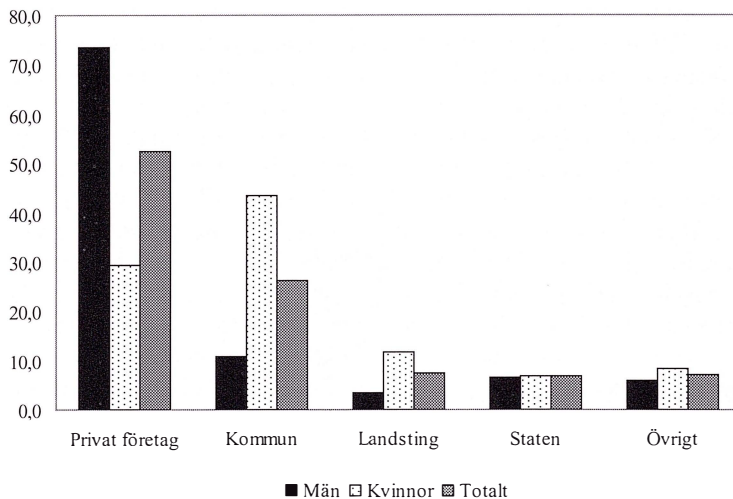
Figur 2. Arbetsplatsernas lokalisering. Jämförelse mellan olika åldersgrupper.

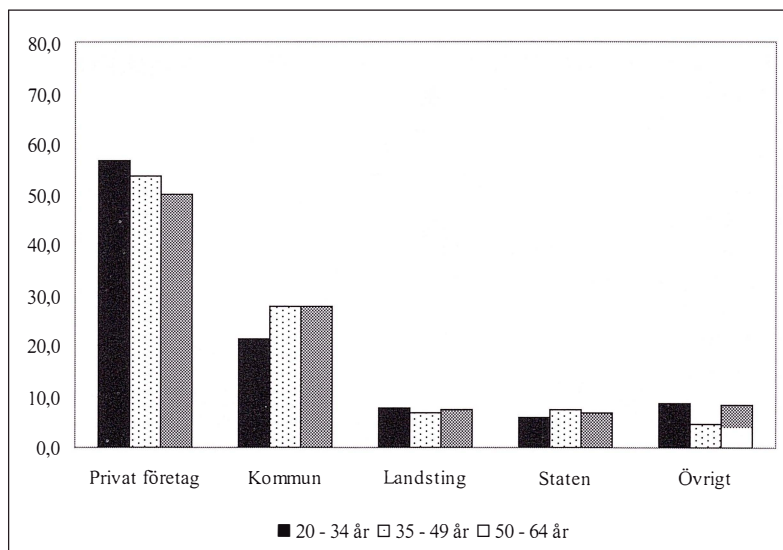
Figur 3. Kommuner där Solleröbor har sin arbetsplats 2006.

Figur 4. Arbetsplatsernas sektorstillhörighet (i procent). Jämförelse mellan män och kvinnor.

Figur 5. Arbetsplatsernas sektorstillhörighet (i procent). Jämförelse mellan olika åldersgrupper.

I vilka branscher arbetar de?

Ur statistiken går också att utläsa vilken bransch arbetsplatsen tillhör. Siffrorna bygger på den klassificering av arbetsplatser som görs i Svensk Näringsgrensin- delning (SNI). SNI-koden är en femsiffrig kod som mycket detaljerat beskri- ver verksamheten på arbetsplatsen. Här, i Tabell 1, redovisas arbetsplatsernas branschtillhörighet på övergripande nivå, vilket ungefär motsvarar de två först siffrorna i SNI-koden. De fyra största branscherna totalt sett är hälso- och sjuk- vård (20 procent), tillverkning, (17 procent), utbildning (14 procent) och handel och reparationer (10 procent). Även här är det dock stora skillnader mellan kvin- nor och män. Bland kvinnorna dominerar två branscher, hälso- och sjukvård, där 35 procent av kvinnorna arbetar, och utbildning (19 procent av kvinnorna). De största branscherna bland männen är istället tillverkning (25 procent av män- nen), byggverksamhet (14 procent) och handel och reparationer (11 procent). De tre största branscherna totalt sett är också störst för personer mellan 35 och 64 år. Tydligast är koncentrationen till hälso- och sjukvård, tillverkning och ut- bildning inom den äldsta åldersgruppen. Totalt 54 procent av gruppen arbetar i dessa tre branscher. Den yngsta åldergruppens fördelning över branscher ser något annorlunda ut. Här är handel och reparationer näst största bransch (15 procent) efter hälso- och sjukvård (22 procent). De unga jobbar också i större utsträckning inom hotell- och restaurangverksamhet (8 procent) än personer i de äldre grupperna.

Av den femsiffriga SNI-koden går det också att utläsa mera direkt vad Sollerö- borna sysslar med på arbetet. Några av de vanligaste verksamheterna 2006 är:

Grundskoleutbildning

Hemtjänst

Sjukvård

Husbyggande

Förskoleutbildning

Tillverkning av kranar och ventiler

Äldreomsorg (i servicehus och liknande)

Livsmedelshandel

Gymnasieutbildning

Produktion av skog

Handel med personbilar

Tabell 1. Arbetsplatsernas fördelning över olika branscher (i procent).

Bransch	Efter kön		Efter ålder			Totalt
	Män	Kvinnor	20 - 34 år	35 - 49 år	50 - 64 år	
Hälso- och sjukvård	5,2	35,4	21,8	19,9	18,8	19,8
Tillverkning	25,4	8,2	13,4	17,7	18,4	17,1
Utbildning	9,4	19,0	9,2	12,9	17,2	14,1
Handel och reparationer	11,1	9,0	15,1	10,8	7,2	10,1
Fastighets- och uthyrningsverks., företagstj.	9,8	7,1	8,4	11,8	6,0	8,5
Byggverksamhet	13,9	1,5	9,2	6,5	8,4	7,9
Andra tjänster	7,0	6,7	4,2	8,1	7,2	6,8
Jordbruk, jakt och skogsbruk	7,3	1,9	3,4	3,8	6,0	4,7
Offentlig förvaltning	2,4	4,5	2,5	3,2	4,0	3,4
Transport och kommunikation	4,2	1,9	3,4	1,6	4,0	3,1
Hotell- och restaurangverksamhet	1,4	3,7	7,6	1,6	0,8	2,5
Finansiell verksamhet	0,7	1,1	0,0	0,0	2,0	0,9
Utvinning av mineral	1,0	0,0	0,8	1,1	0,0	0,5
El-, gas-, värme- och vattenförsörjning	1,0	0,0	0,8	1,1	0,0	0,5

Åsa Bråmås